

Ambtelijk scenario voor het uitvoeringsplan O&O

Inleiding

Subsidietafel Opgroeien en Opvoeden (O&O) staat aan de lat om kinderen en jongeren een kansrijke, veilige en gezonde situatie bieden om op te groeien tot zelfredzame inwoners. Op subsidietafel O&O ligt de preventieve jeugdhulp. Dit is een gemeentelijke verantwoordelijkheid op basis van de Jeugdwet en de Wet Publieke Gezondheid.

De subsidietafel O&O is in maart 2022 gestart met gesprekken over de invulling van het uitvoeringsplan 2023-2024. Deelnemers zijn de volgende partners Follow your Sun, Indigo, Jeugdgezondheidszorg ZHW, Kenniscentrum Kind en Scheiding, Kwadraad, MEE ZHN, Schoolformaat/Jeugdformaat, SIFRA, Sport en Welzijn, Vitalis, Vlietkinderen, YOUZ, Woej, Stichting IBCE, Stichting Epic Youth, GC De Scheepswerf, Samen Verbinden en Werken Sterkt. Deze laatste vijf zijn als nieuwe partners toegetreden tot de subsidietafel O&O.

Proces aan tafel

Op basis van de Initiatievraag hebben de partners een aanvraag gedaan. De ambities zijn groot en kosten meer dan het subsidieplafond toelaat. Uitgangspunt bij het bepalen van de activiteitenbedragen is het subsidieplafond 2023 van € 1.894.889. Er is aangevraagd voor 2023 voor een bedrag van € 3.043.561. Op tafel O&O is dus voor circa 1,2 miljoen euro meer subsidie aangevraagd dan het beschikbare budget. Om binnen het subsidieplafond te blijven betekent het opstellen van de scenario's dat er scherpe keuzes gemaakt moeten worden in het aanbod.

Partners hebben de gemeente gevraagd te komen tot een concept uitvoeringsplan en een conceptscenario voor verdeling van de middelen. Het ambtelijk scenario past wel binnen het door het college vastgestelde subsidieplafond en wordt hieronder toegelicht.

Het ambtelijk voorkeursscenario is op 12 september aan de Subsidietafel O&O met de partners besproken, waarbij zij een aantal adviezen hebben meegegeven. Deze staan (deels) genoemd bij de risico's.

De subsidietafel O&O werkt met drie deeltafels. Deze tafels zijn nu ingedeeld op leeftijd. De partijen werken nauw samen via de deeltafels. Er is een deeltafel -9 maanden tot 4 jaar, een deeltafel 4 tot 12 jaar en een deeltafel 12 tot 18+ jaar. Het komende jaar is de intentie ook op thema deeltafels te vormen. De afgelopen jaren is ingezet op het verbeteren en verstevigen van de onderlinge samenwerking. Dit heeft ertoe geleid dat de organisaties elkaar niet alleen aan tafel treffen, maar elkaar ook buiten de tafel in de ontwikkeling en uitvoering weten te vinden, elkaar aanvullen én gebruik maken van elkaars expertise. In de drie deelgroepen wordt met een gezamenlijke focus verder gewerkt aan doorontwikkeling van activiteiten en aansluiting op gesignaleerde trends en ontwikkelingen.

Afwegingen bij opstellen ambtelijk scenario

Het concept-uitvoeringsplan en het concept-scenario zijn getoetst aan het aangescherpt Sociaal Kompas. Het concept uitvoeringsplan en het concept-scenario biedt een samenhangend en zoveel mogelijk sluitend geheel van advies en consultatie, lichte zorg en ondersteuning, vrij toegankelijke hulp bij opgroeien en opvoeden, binnen het gelimiteerde budget voor preventieve jeugdhulp. De spreiding is zodanig dat binnen alle leeftijdscategorieën de breed toegankelijke activiteiten zijn toegekend. Daarmee is er een basis aan voorzieningen en worden de meeste kwetsbare doelgroepen bereikt. Ook is er focus gelegd op de aandachtswijken, waar gekozen is voor extra inzet. De insteek van toekenning is niet om

organisaties in stand te houden en hen daarom te subsidiëren, maar te focussen op activiteiten die passen binnen de initiatievraag en de gehanteerde criteria. Ook is nagegaan of activiteiten wellicht al op andere wijze door de gemeente worden aangeboden, bijvoorbeeld door middel van inkoop; er is bij de tafel O&O focus op preventieve activiteiten.

Criteria

De ingediende activiteiten zijn getoetst aan verschillende criteria, waarbij de eerste leidraad is of het past binnen het aangescherpt Sociaal Kompas en de initiatievraag. De focus ligt op preventie, zelfredzaamheid en vroegtijdige signalering. Er is gekeken wat de resultaten van afgelopen jaren waren. Verder is van belang of de partners het beoogd bereik behalen en of partners bereid zijn tot samenwerking om elkaar aan te vullen en te versterken. Daarnaast richt het aanbod zich op de kwetsbare groepen en de aandachtswijken. Bij nieuwe activiteiten is bezien of het een onmisbare toevoeging is aan het aanbod. De voorgestelde toekenning is met andere subsidietafels afgestemd. Op basis van de criteria zijn de volgende conclusies getrokken

1. Sluit het aanbod aan op de initiatievraag?

Het aanbod sluit aan bij de initiatievraag 2023-2024.

2. Hoe sluit het aanbod aan op het aangescherpte sociaal kompas?

Om de doelen uit het aangescherpt Sociaal Kompas te bereiken zijn in het activiteitenplan O&O 2023-2024 in elk geval opgenomen:

- Cliëntondersteuning voor jeugd en opvoeders (verplichting vanuit het wettelijke kader);
- Schoolmaatschappelijk werk voor kinderopvang, het basis- en voortgezet onderwijs in afstemming op afspraken in de regio passend onderwijs;
- Thuisbegeleiding als ondersteuning voor ouders om zwaardere jeugdhulp te voorkomen;
- GGZ-jeugdpreventie, gericht op groepsgewijze aanpak om zwaardere psychische hulp te voorkomen;
- Integrale Vroeghulp in afstemming op de regionale afspraken in H10Jongerenwerk (zowel ambulant als accommodatie gebonden);
- Jongerenwerk (zowel ambulant als accommodatie gebonden);
- Activiteiten Jeugdgezondheidszorg beschreven in het Programma op Maat (op basis van het Convenant uitvoering jeugdgezondheidszorg Zuid-Holland West 2022-2027);
- Jongeren op Gezond Gewicht volgens de landelijke JOGG-beweging (onder voorbehoud van rijksmiddelen);
- De Community Jeugd om de samenwerking en deskundigheidsbevordering tussen de organisaties aan de subsidietafel(s) en daarbuiten te faciliteren en te verbeteren;

3. Is het aannemelijk dat partijen de resultaten kunnen behalen?

Partijen zijn voornamelijk de partners die voorgaand jaar via de subsidietafel O&O hebben gewerkt. Er is geen reden aan te nemen dat de resultaten niet kunnen worden geboekt. We werken resultaatgericht en de bestaande partners monitoren hun prestaties. Voor de nieuwe partijen geldt dat we op basis van de prestatieafspraken gaan monitoren. Hierbij zijn er wel zorgen over de stijgende kosten van personeel, materiaal en energie.

4. Voortzetten bestaand aanbod is alleen indexatie toepassen.

Het bestaande aanbod is waardevol, omdat het een brede basis biedt in het preventieve veld. Om die reden wordt zo veel mogelijk bestaand aanbod behouden en de indexering toegepast. Wanneer er in principe geen extra dienstverlening wordt geboden is daarom gekeken naar het bedrag zoals verleend in 2022 met daarbovenop de indexering van 3,8% of is het aangevraagde bedrag in het concept-scenario opgenomen.

5. Zijn er andere financiële mogelijkheden die ingezet kunnen worden?

Inmiddels is bekend dat er een specifieke uitkering (SPUK) komt voor gezondheid, bewegen en sociale basis. Wanneer deze middelen beschikbaar komen, komt er een apart programma met subsidiemogelijkheden. De partners, die de beoogde activiteiten aanbieden willen we vragen te blijven deelnemen aan de tafel O&O als expertisepartner. Het gaat om Kwadraad, Sport en Welzijn, SIFRA en GC De Scheepswerf, waarbij Kwadraad en Sport en Welzijn ook voor andere activiteiten in het concept-scenario zijn opgenomen.

6. Wat is de meerwaarde van een nieuwe activiteit ten opzichte van bestaand aanbod?

Dit criterium speelt met name bij het jongerenwerk. Er zijn twee nieuwe partijen waaraan toekenning van een startsubsidie wordt voorgesteld. Dit zijn Samen Verbinden en Werken Sterkt. Beide partijen richten zich op jongeren en bereiken een doelgroep die lastig te bereiken is. Werken Sterkt focust op jongeren zonder uitkering die niet naar school gaan om hen toekomstperspectief te bieden. Dit gebeurt door stage- en ervaringsplaatsen te bieden en hen, waar mogelijk, terug te geleiden naar school. Er wordt gewerkt met rolmodellen, wat bij deze doelgroep effectief is. Samen Verbinden doet jongerenwerk en heeft al een sterke verbinding met de lastiger te bereiken doelgroep van allochtone afkomst in de aandachtswijken. Zij hebben een netwerk in deze wijken en ervaring met diverse activiteiten. Rolmodellen spelen ook daar een belangrijke rol. Op deze wijze ligt er ook focus op gebiedsgericht werken. In een overleg met de partners betrokken bij jongerenwerk is de intentie tot samenwerking uitgesproken. Deze partners krijgen de opdracht een integraal plan voor jongerenwerk op te stellen. Met de toelating van twee nieuwe tafelpartners wordt beoogd nog beter aan te sluiten op de initiatiefvraag en meer kwetsbare jongeren te bereiken. Bovendien betekenen de nieuwe partners ruimte geven aan innovatie door hun specifieke inbreng om de gestelde doelen te kunnen bereiken.

Belangrijk op te merken dat de onderbouwing van deze keuzes het 'wat' betreft. Hoe dit verder wordt ingevuld moet nog verder uitgewerkt worden in overleg met de partners.

Het ambtelijk scenario

Het overzicht van voorgenomen toegekende activiteiten per jaar, voor 2023-2024 volgens het ambtelijk scenario:

Organisatie	Activiteit	Ambtelijk scenario
Vlietkinderen	Spel en Opvoed Punt	€ 117.606,00
JGZ	Voorzorg	€ 15.000,00
JGZ	Stevig ouderschap	€ 50.156,00
JGZ	Homestart	€ 59.372,00
JGZ	Bemoeizorg	€ 12.549,00
JGZ	Onderzoek Ziekteverzuim	€ 22.836,00
JGZ	Participatie netwerken	€ 37.450,00
JGZ	Groepsvoorlichting	€ 9.800,00
JGZ	Extra inzet kinderen statushouders	€ 9.810,00
S en W	Ouders van de wijk	€ 46.435,00
SenW, Kwadraad en Spel en Opvoedpunt	VOSS (Verbinden Ouders Samen Sterk)/ouders van de wijk	€ 22.000,00

S en W	alle jongerenwerk samen; groepsdynamisch, Ambulant, Jongerenadviespunt, Coaching en trajectbegeleiding	€ 410.800,00
YOUZ	GGZ jeugd preventie	€ 27.470,00
Kwadraad	SMW 0-4	€ 17.514,00
Kwadraad	SMW Primair Onderwijs	€ 245.807,00
Kwadraad	SMW Primair Onderwijs (extra budget)	€ 24.649,00
Kwadraad	SMW Primair Onderwijs SPPOH	€ 32.607,00
Kwadraad	Opvoedadvies en trainingen	€ 68.497,00
Kwadraad	Thuisbegeleiding	€ 64.104,00
Kwadraad	Thuisbegeleiding (extra budget)	€ 5.694,00
Kwadraad	Casusregie	€ 20.000,00
Kwadraad	Casuïstiek overleg Jeugd	€ 8.000,00
Vitalis	Maatjes Project	€ 29.326,00
Follow Your Sun	Lessenreeksen	€ 37.634,00
Kenniscentrum Kind en scheiding	Scheiden samen sta je sterk	€ 54.535,00
Schoolformaat	SMW Voortgezet Onderwijs	€ 152.655,00
Schoolformaat	Er op af	€ 21.485,00
Schoolformaat	Preventiewerkgroep 12-18+	€ 5.000,00
Jeugdformaat (KKS)	community aanpak	€ 6.000,00
Indigo	Bureau Basiszorg	€ 13.746,00
Indigo	Alc. & drugspreventie	€ 11.000,00
MEE	Integrale vroeghulp	€ 102.313,00
MEE	clientond, gedragsdesk.	€ 43.941,00
MEE	Regiehouders 12-18 (preventiemakelaar)	€ 5.000,00
MEE	Toekomstcoach	€ 8.875,00
Woej	Jonge mantelzorgers	€ 5.000,00
Werken Sterkt	Begeleiding (migranten) jongeren naar werk en/of opleiding	€ 10.000,00
Stichting Samen Verbinden	Jongerenwerk 14-24	€ 60.000,00
TOTAAL		€ 1.894.666,00

- Gekleurd blokje: minder toegekend dan aangevraagd 2023.

Veel van de partijen krijgen een lagere subsidie dan aangevraagd en moeten daarom de ambities bijstellen. Onderstaand wordt op hoofdlijnen inzicht gegeven in de gevolgen voor de jeugdigen en hun systeem in de gemeente.

- Kwadraad: thuisbegeleiding, waarmee in veel casussen geïndiceerde jeugdhulp wordt voorkomen, wordt gelimiteerd; het opvoedpuntadviespunt kan niet nog meer langere trajecten

aan kwetsbare gezinnen aanbieden; de vernieuwende multi-inzet in gezinnen kan niet worden toegepast, het schoolmaatschappelijk werk wordt niet uitgebreid.

- Jeugdgezondheidszorg: er kan niet aan de aanvraag worden voldaan: onder meer onderzoeken bij schoolverzuim, de aanwezigheid op vier middelbare scholen voor meer preventie van schoolverzuim en het aantal ondersteuningstrajecten door vrijwilligers van Home Start worden gelimiteerd.
- Sport en Welzijn: met 0,8 fte minder jongerenwerk zal S&W zich moeten concentreren op de corebusiness: het ambulant jongerenwerk, jongerenadviespunt, trajectbegeleiding en groepsdynamisch werk. Minder capaciteit voor coaching kan resulteren in een toename bij jeugdzorg/GGZ. Er is minder inzet op (voorkomen van) overlast gevend gedrag, meidenwerk, ondersteuning jonge mantelzorgers en het zijn van sparringpartner voor de gemeente.
- Het VOSS-project, waarin S&W, Vlietkinderen en Kwadraad samenwerken om met name vrouwen in Leidschendam-Noord te bereiken, te empoweren en te ondersteunen bij opvoedvragen zal minder vaak een inloopgelegenheid kunnen bieden.
- MEE: kan niet volledig voldoen aan de behoefte aan cliëntondersteuning voor Licht Verstandelijk Beperkten.
- Samen Verbinden: kan op beperkte schaal starten met de inzet van jongerenwerk voor een specifieke en kwetsbare doelgroep en kan geen gezinscoach inzetten op een PO-school in Leidschendam-Noord.
- IBCE: kan zich niet richten op talentontwikkeling en sociale vaardigheden via de creatieve werkruimte vanwege noodzakelijke prioritering op de tafel.
- Werken Sterkt: is gelimiteerd in het aantal trajecten om jongeren te ondersteunen bij basisvaardigheden.
- Gezondheidscentrum Scheepswerf: kan minder bijdragen met het terugdringen van overgewicht bij kinderen door beweeglessen en informatie over gezonde voeding (leefstijlprogramma's).

Casus: het jongerenwerk

Om de complexiteit van de problematiek en de situatie aan te geven, beschrijven we kort het jongerenwerk. Sport en Welzijn (S&W) heeft op verzoek van de gemeente een realistische subsidieaanvraag gedaan en komt daarmee voor ambulant jongerenwerk, groepsdynamisch jongerenwerk en JAP, coaching en trajectbegeleiding voor 2023 op een bedrag van € 628.041. Deze aanvraag is fors hoger dan 2022 toen € 470.255 werd gesubsidieerd.

S&W geeft al langer aan dat het aantal fte te laag is in verhouding met het werk. Toch is noodzakelijk gebleken voor 2023 de subsidie aan S&W op tafel O&O te verlagen, wat helaas consequenties heeft voor het jongerenwerk en de samenwerking in het netwerk. Er zijn immers meerdere organisaties die zich op de meest kwetsbare groepen in het jongerenwerk richten en die andere relevante doelgroepen bedienen, waarvoor bij S&W het bereik lastiger is. Nieuw aan de subsidietafel O&O is Samen Verbinden. Deze organisatie bereikt een doelgroep waar nu geen ingang bij is. Denk aan de allochtone doelgroepen in de aandachtswijken. Het is van belang dat een samenhangend plan wordt opgesteld voor de komende jaren. Hiervoor zal ook de gemeente beleidskeuzes moeten maken. De gemeente geeft een opdracht voor een integraalplan aan de partijen die zich bezighouden met jongerenwerk vanuit tafel O&O en tafel B&T: S&W, Samen Verbinden, Epic Youth, Stichting Aight, Werken Sterkt. Ook MEE, Indigo en Schoolformaat zijn vanuit specifieke kennis betrokken.

De activiteiten voor jongeren dienen aanvullend op elkaar te zijn, waarbij elke organisatie de eigen expertise inzet, met een adequaat preventief aanbod in een soort “treintje”, waarmee kwetsbare jongeren worden gesignaleerd, aangesproken, ondersteund naar zelfstandigheid.

Risico's en Knelpunten

Tijdens het overleg van de subsidietafel konden de partijen niet tot een sluitend uitvoeringsplan voor 2023-2024 komen en hebben dit aan de gemeente overgelaten. Er is niet gestemd over het scenario en het uitvoeringsplan. De partijen zijn erg ongelijkwaardig, bedienen heel diverse doelgroepen, hebben een aanbod dat erg verschilt en vinden dat zij niet over elkaars aanvragen kunnen oordelen. Door het proces en door de overvraging kan de samenwerking onder druk komen te staan, met als risico dat de geleverde kwaliteit te wensen overlaat.

Met de nieuwe partners is de dynamiek veranderd en moet opnieuw vertrouwen worden opgebouwd. Wel moet worden opgemerkt dat de nieuwe partners welkom geheten worden, omdat zij innovatie vertegenwoordigen en gewenste nieuwe inbreng aan de tafel hebben.

De partners betrokken bij het jongerenwerk wordt concreet gevraagd om een gezamenlijk integraal plan op te stellen, waarbij partners elkaar aanvullen en versterken. Er wordt verwacht dat met elkaar een dekkend geheel van activiteiten kan worden aangeboden, weliswaar tegen een minimumgrens aan. Uitbreiding van activiteiten voor jongeren kan niet worden gerealiseerd. Met de huidige voorstellen kan minder gedaan worden aan preventieve activiteiten en tegen overlast door jeugd, echter in de initiatiefvraag 2023-2024 van O&O was dit aspect buiten de kaders van de tafel gehouden.

Doordat er meer partners aan tafel zitten bestaat het risico van versnippering van de activiteiten door uitvoering van meerdere partners en de grotere mate van overleg en afstemming die dat vraagt. Dit laatste brengt extra kosten met zich mee.

Partners die minder subsidie ontvangen dan aangevraagd en in 2021 toegekend, gaan minder activiteiten aanbieden. Mogelijk kan dit de toegankelijkheid van de activiteiten belemmeren of kunnen er wachtlijsten ontstaan. Dit kan betekenen dat er minder preventieve activiteiten zijn, wat kan leiden tot uiteindelijk meer curatieve activiteiten.

De toegepaste indexering van 3,8% is voor veel partijen te laag om de gestegen kosten (cao, energie, huisvesting) te compenseren.

De besluitvorming over de subsidie voor 2023 brengt mee dat er inkrimping of zelfs ontslagen noodzakelijk zijn bij partners. Mogelijk brengt dit frictiekosten met zich mee.

Het scenario ligt tegen een minimumgrens aan. Dit scenario van verdeling van activiteiten en middelen is het optimaal haalbare plan binnen de gestelde kaders. Mochten er exogene ontwikkelingen op ons afkomen, dan is het belangrijk mee te geven dat de rek er bij het aanbod van partners uit is.

Op basis van de regiovisie "jeugd" en de herijking van het sociaal kompas wordt er op onderdelen gewerkt aan een lokale uitwerking. Daarnaast wordt nieuw veiligheidsbeleid opgesteld. Hier wordt binnenkort een besluit over genomen. Afhankelijk van deze besluitvorming zal de subsidietafel kijken hoe ze hierop kunnen inspelen.

Vervolg

Na het collegebesluit over de concept uitvoeringsplannen en de verdeling van de middelen van de subsidietafels worden de besluiten met de partners gecommuniceerd en wordt gevraagd om de definitieve aanvraag 2023 in te dienen, binnen de vastgestelde kaders. Voor het eind van 2022 maken we de definitieve subsidieafspraken en ontvangen de partners de beschikking. Tijdens het overleg van de subsidietafel bespreken we het uitvoeringsplan, gaan we na op welke wijze we dit optimaal kunnen invullen en maken we afspraken over het monitoren van de resultaten.